

gemeente **Roermond**

Kadernota 2022

Roermond maken
we samen

Inhoudsopgave

1. Inleiding – aanbieding	5
2. Begrotingsuitgangspunten	7
3. Financiële positie	9
4. Planning	10

Bijlagen

Bijlage 1: Aandachtspunten begroting 2022 Provincie Limburg

Bijlage 2: Overzicht en inhoudelijke toelichting keuzes

1. Inleiding – aanbieding

Geachte raad,

Voor u ligt de kadernota 2021. Een bijzondere kadernota in velerlei opzichten. Roermond is een stad met grote ambities. Dit vraagt van ons extra creativiteit en het maken van keuzes om dingen minder, later of anders te doen. Hiermee creëren we een gezonder evenwicht tussen ambities, euro's en uren. En tegelijk biedt dit een sterke uitgangspositie voor dit én het volgende college voor de herstel aanpak postcorona.

Dit is ook een bijzondere kadernota omdat belangrijke kaders voor de begroting op 10 juni 2021 worden behandeld aan de hand van het raadsvoorstel “klaar voor de herstart” (55571-2021). Deze kadernota is geschreven in de geest van de voorgestelde maatregelen 'klaar voor de herstart' en vloeit voort uit de stukken die u hierover heeft ontvangen.

Euro's, uren en crisis

Vanaf de start van deze raadsperiode is onze ambitie om samen te werken aan een sterke balans tussen sociaal, duurzaam en economische aantrekkelijk. Daarnaast hebben we de ambitie om orde op zaken te stellen. Enerzijds door de financiën structureel en realistisch in evenwicht te brengen. Anderzijds door de organisatie op te orde brengen, zodat zij beter voldoet aan wat de samenleving vandaag te dag van een lokale overheid vraagt. Hiermee geven wij invulling aan wat we in het Coalitieakkoord “Roermond maken we samen” hebben aangekondigd.

En toen kwam corona. Wereldwijd zijn we beland in een crisis die wij allen in deze vorm, duur en met deze impact nog nooit hebben meegemaakt. Mensen hebben hun dierbaren verloren, raken hun baan kwijt of raken hun zaak kwijt. De rek raakt eruit. We zullen pas echt weten hoe groot de gevolgen voor onze samenleving zijn, wanneer de mist is opgetrokken. Maar dat we de gevolgen nog lang na deze pandemie zullen merken, dát staat vast. Tegelijk hebben wij ook een enorme veerkracht in de Roermondse samenleving gezien, waarbij nieuwe verbindingen en innovaties tot stand zijn gekomen. Dit biedt kansen.

Klaar voor de herstart

Direct na het ontstaan van de pandemie heeft dit college actie ondernomen om Roermond zo goed mogelijk door de crisis te loodsen. In aanvang vooral om verdere verspreiding van het virus te voorkomen. Na de eerste schok is ook ingezet op het ondersteunen van de samenleving om de eerste klappen op te vangen middels het Coronafonds en talloze andere maatregelen. Het was hollen en stilstaan, bijbenen en improviseren.

Met een omvangrijk vaccinatieprogramma lijkt de piek van de pandemie nu voorbij te zijn. De verwachting is dat de bewegingsvrijheid de komende maanden verder wordt vergroot. Maar dat de piek voorbij lijkt, betekent niet dat de pandemie is verdwenen en de crisis voorbij. Het wordt een geleidelijke verandering. In tijden van crisis zoeken mensen houvast. En men kijkt dan vooral naar de overheid. Wat gaat deze doen? Hoe gaat zij het beter maken? En ook al hoeft niet alles vanuit het stadhuis te komen, men verwacht dat de overheid houvast, hoop en perspectief biedt.

Wij willen daarom samen met uw raad vooral vooruit kijken en doen wat de samenleving nu van ons verwacht en nodig heeft om een herstart te maken. De urgentie is groot om te doen wat nodig is. De situatie nu vraagt om snelheid van handelen. In een omgeving die sterk in beweging is en veel

onzekerheden kent. We moeten in deze nieuwe ongekende omstandigheden nieuwe oplossingen uitvinden en uitproberen. Veel tijd om terug te kijken is er nu niet.

Tegelijk moeten we ons ook klaarmaken voor als de mist is opgetrokken en de werkelijke omvang van de sociaal economische crisis zichtbaar wordt. De gevolgen van de crisis zullen nog lang onder ons zijn. Gevolgen op middellange en lange termijn die voor een groot deel op het bordje komen te liggen van een volgend college. De vraag die het huidige college zich daarom heeft gesteld: wat laten we na? En het antwoord is helder: wij moeten nu doen wat nodig is, zodat er een goede basis ligt voor een volgend college om direct door te kunnen pakken. Dus niet jaren plannen en beleid maken. Ook niet 'wij bedenken en dan uitleggen', maar samen bedenken en samen doen; het college, raad én inwoners. En we accepteren dat een dergelijk proces minder gecontroleerd verloopt dan dat we wellicht gewend zijn.

Voor ons is bovenal duidelijk dat we moeten zoeken naar integrale oplossingen. De gevolgen raken veel van onze beleidsterreinen en tegelijkertijd hebben we te maken met verdeling van schaarse middelen. De huidige urgentie biedt hierin kansen. Of het nu gaat om zorg, gezondheid, jeugd, arbeidsmarkt, cultuur, sport, duurzaamheid enzovoort; beleidsvelden raken elkaar allemaal in meer of mindere mate. Het ene beleidsveld kan daarmee een deel van de oplossing bieden voor vraagstukken in een ander domein. De komende periode gaan we samen met onze partners op zoek naar nieuwe innovatieve verbindingen. Daarnaast zoeken we niet alleen op inhoud de verbinding, maar ook in de samenwerking met onze stakeholders. Daarbij zullen we nog meer dan voorheen ons de vraag stellen welke toegevoegde waarde de gemeente heeft en wat onze rol is in de beoogde aanpak.

Dit college staat voor 'samen', want Roermond maken we samen. We gaan dit laatste jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen gebruiken om via een omvangrijke opgavegerichte aanpak samen met de stad de herstart op te pakken, waarin we opnieuw richting bepalen voor een sociaal, duurzaam en economisch vitaal Roermond. De gemeente moet vervolgens mee helpen dit mogelijk te maken. En daarin denken we verder dan onze traditionele rol; we doen wat nodig is! Daarvoor werken we tegelijkertijd samen aan een robuuste begroting, die de ruimte biedt aan een volgend college om door te pakken. Met deze kadernota en met het raadsvoorstel "klaar voor de herstart" zetten we hiervoor al de eerste stappen. Zo leggen we samen een betere basis en komen we samen beter door de crisis.

2. Begrotingsuitgangspunten

In deze paragraaf benoemen we in het kort een aantal belangrijke financiële uitgangspunten en kaders die nodig zijn bij het opmaken van de begroting 2022.

Wet (BBV) en regelgeving

De belangrijkste uitgangspunten voor de begroting zitten opgesloten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de vertaling daarvan in lokale (financiële) verordeningen. Hierin staat o.a. opgenomen hoe om te gaan met afschrijvingen, rente, kostendeekkende tarieven en het toerekenen van kosten.

Daarnaast wordt bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met de aandachtspunten die de provincie Limburg formuleert voor de colleges en raden van alle Limburgse gemeenten. Deze begrotingsbrief 2021, is door GS vastgesteld op 6 april 2021, en aan de raden en colleges van Burgemeester en Wethouders van alle Limburgse gemeenten verstrekt (zie bijlage).

Het coalitieakkoord onderschrijft de uitgangspunten die ook het BBV en de provincie hanteert. Het coalitieakkoord kiest voor realistisch begroten. Uitgangspunt daarbij is een meerjarenbegroting die structureel en reëel in evenwicht is, waarbij de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft om risico's op te vangen.

Overige belangrijke financiële uitgangspunten voor de begroting:

- Prijsstijging conform CPB/sector overheid op basis van de meicirculaire, index materiele overheidsconsumptie – IMOC;
- Loonontwikkeling conform CPB op basis van de meicirculaire en de meest recente cao voor gemeenteambtenaren;
- Renteontwikkeling – op basis van het berekende rente omslagpercentage. Het definitieve omslagpercentage zal richting de opmaak van de begroting worden berekend.
- Gemeentefonds – op basis van de meest recente circulaire (meicirculaire).

Eventuele effecten op deze onderdelen worden opgenomen en verantwoord binnen de autonome ontwikkelingen.

Ratio's en kengetallen

Het BBV kent een aantal ratio's en kengetallen. Deze getallen geven een goed inzicht in (het verloop) van de financiële positie. In de begroting zullen we actuele stand van zaken weergeven.

Ratio's	Minimumniveau		
Weerstandratio incidenteel	1		
Weerstandratio structureel	1		
Kengetallen	Goed	Voldoende	Onvoldoende
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting =0%	Begroting <0%
grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
belastingcapaciteit*	<95%	95%-105%	>105%

Vermogenspositie en Weerstandsvermogen

Het incidentele weerstandsvermogen en het raadskader algemene reserve opnieuw bepalen op basis van:

- Actuele risico-inventarisatie mede op basis van effecten corona crisis,
- Een herrekening van de minimale norm van 10% van het genormeerde uitgavenpatroon (gun) voor de algemene reserve. De door de provincie Limburg gehanteerde norm van 10% van het gun wordt gehanteerd als ondergrens van de algemene reserve ter dekking van de algemene risico's en risico's in de risicoparagraaf.

In juni heeft de raad ingestemd met het voorstel "klaar voor de herstart" (55571-2021). In deze vergadering zijn de oplossingsrichtingen die noodzakelijk zijn om meerjarig tot een sluitende begroting te komen vastgesteld. De voorgestelde maatregelen hebben ook als effect dat de minimumpositie van de algemene reserve op een gewenst niveau wordt gebracht. Het in 2022 toevoegen van de reserve sociaal domein zorgt er ook voor dat het risicoprofiel en de minimumpositie opnieuw berekend moet worden. Het verloop van de algemene reserve, het opnieuw bepalen van de minimum positie en het verloop van de totale vermogenspositie wordt verder uitgewerkt in de begroting 2022 en besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Overige ontwikkelingen

Gezien de financiële situatie is er geen verdere ruimte voor nieuw beleid of nieuwe initiatieven. Enkel vanuit het perspectief nieuw voor oud kan een overweging worden gemaakt. Daar waar er sprake is van een autonome ontwikkeling worden deze natuurlijk meegenomen in de uitwerking van de begroting. Voor de autonome ontwikkelingen hanteren we het navolgende uitgangspunt:

Er is sprake van een autonome ontwikkeling wanneer de ontwikkeling het antwoord geeft op de vraag "WAT MOET IK?" op basis van (nieuwe) wet- en regelgeving of vanuit het oogpunt van instandhouding van kapitaalgoederen? In dat geval is er geen keuzevrijheid. Het kan hierbij gaan om ontwikkelingen die een wijziging inhouden op het bestaande beleid of om nieuwe ontwikkelingen die vanuit wettelijke regelingen, voorschriften of door Rijks- en/of provinciaal beleid op de gemeente afkomen. Areaaluitbreiding kan eveneens als een autonome ontwikkeling worden gezien.

(bron; kadernota 2019, pagina 3 en 13)

Programmabegroting 2022

De komende periode zal de begroting 2022 verder worden uitgewerkt zodat deze uiteindelijk in de raad van 10 november 2021 ter besluitvorming voorligt aan uw raad. Binnen de programma's zal op hoofdlijnen aandacht zijn voor de lopende, geplande en reeds in de begroting opgenomen initiatieven die in 2022 worden opgepakt. Het college gaat hier voortvarend mee aan de slag om daarmee het goede te doen voor Roermond. En daarmee tevens richting de verkiezingen zorgt voor een goede financiële en inhoudelijke overdracht voor de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college.

3. Financiële positie

Structureel

Na verwerking van de begrotingswijziging horende bij het raadsbesluit van 10 juni 2021 “klaar voor de herstart” laat de meerjarenraming van de gemeente Roermond het navolgende beeld zien:

	2021	2022	2023	2024	2025
Het totaal van de structurele opgave	-5.520	-4.543	-4.460	-5.466	-5.806
Totaal voorgestelde maatregelen	260	1.995	4.470	6.279	5.965
Saldi meerjarenraming inclusief genomen maatregelen en oplossingsrichtingen	-5.260	-2.548	10	813	159

De jaren 2021 en 2022 sluiten nog met tekorten. Vanaf het jaar 2023 zijn de begrotingssaldi weer positief en spreken we van een structureel sluitende meerjarenraming.

De tekorten in de jaren 2021 en 2022 worden gedekt vanuit de algemene reserve. De opmerking moet worden gemaakt dat de primitieve begroting 2021 al sloot met een negatief saldo van ongeveer € 3,6 miljoen.

Incidenteel

Onderstaand een samenvattend beeld van het effect van de genomen maatregelen en oplossingsrichtingen op het verloop van de algemene reserve.

Verloop algemene reserve	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Basis begroting 2021-2024	15.114					
		14.474	8.099	15.351	15.361	16.174
Incidentele claim begroting 2020		-1.116	-200			
Saldo meerjarenraming 2021-2024		-3.592				
Mutaties grondexploitatie (rechtstreeks naar AR)	486					
Voorlopig jaarrekening resultaat na bestemming	-1126					
Mutaties t/m raadsvergadering van 10 juni 2021		-1.668	-2.548	10	813	159
Toevoegen reserve sociaal domein per 1-1-2022			10.000			
Verloop algemene reserve	14.474	8.099	15.351	15.361	16.174	16.333
Verwacht minimum	9.000	9.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Verschil met minimum positie	5.474	-902	3.351	3.361	4.174	4.333

Overheveling reserve sociaal domein

In bovenstaand overzicht is rekening gehouden met een toevoeging van € 10 miljoen vanuit de reserve sociaal domein, waarbij er tevens vanuit wordt gegaan dat de minimumpositie van de algemene reserve wijzigt. Daarmee wordt de egaliseriereserve volledig overgeheveld naar de algemene reserve.

De consequentie hiervan is dat de minimumpositie van de algemene reserve opnieuw berekend moet worden op basis van het genormeerd uitgavenniveau (GUN). Aanvullend wordt er een reserveclaim

ingesteld voor het sociaal domein (als onderdeel van de algemene reserve) dit om risico's met betrekking tot de open eind regelingen inclusief de BUIG op te vangen (vergelijkbaar met risico's grondexploitatie). Deze reserveclaim wordt wel meegenomen in de totale omvang van de algemene reserve. Het bedrag van 12 miljoen betreft een eerste aanname. Definitieve bepaling en uitwerking zal plaatsvinden richting de begrotingsbehandeling.

Voorlopig jaarrekening cijfer

In het raadsvoorstel "klaar voor de herstart" wat in de raad van 10 juni is behandeld werd uitgegaan van een voorlopig jaarrekening saldo na bestemming van ongeveer € 2,5 miljoen negatief.

De afgelopen periode zijn er nog boekingen verricht die dit saldo positief hebben beïnvloed. Het saldo van de jaarrekening komt nu op afgerond € 1,1 miljoen negatief. Dit zorgt, ten opzichte van het voorstel "klaar voor de herstart", voor een positief effect van afgerond € 1,4 miljoen op het verloop van de algemene reserve.

4. Planning Begroting 2022

• Vaststellen Kadernota	Raad	8-07-2021
• Verzenden programmabegroting	Raad	28-09-2021
• Einddatum indienen schriftelijke vragen	Raad	14-10-2021
• Versturen beantwoording schriftelijke vragen	Raad	28-10-2021
• Moties & Amendementen begroting 2022	Raad	8/9-11-2021
• Vaststellen Programmabegroting 2022-2025	Raad	10-11-2021